

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα: Ανταγωνιστικότητα-Επιχειρηματικότητα-Καινοτομία, Δράση Εθνικής Εμβέλειας: Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ

Τίτλος έργου:

«Δίκτυο Συνεργασίας, Αξιοποίησης και Κλωνικής Επιλογής των Ελληνικών Ποικιλιών Αμπέλου και Ανάδειξης του Γενετικού Υλικού - CloSeViVa».

Συνοπτική Περιγραφή:

Αντικείμενο του παρόντος έργου είναι η αξιοποίηση και η κλωνική επιλογή των Ελληνικών Ποικιλιών Αμπέλου και ανάδειξη του γενετικού υλικού. Η άμπελος (*Vitis vinifera* L) είναι ένα από τα πλέον διαδεδομένα πολυετή είδη στον πλανήτη και καλλιεργείται σε ένα ευρύ φάσμα εδαφικών τύπων και κλιματικών συνθηκών. Η καλλιέργεια οινοποιήσιμων ποικιλιών στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια βρίσκεται σε κρίση παρά το γεγονός ότι ο ελληνικός οίνος έχει καταφέρει να ανοίξει νέους δρόμους στις αγορές εκτός Ελλάδος. Είναι κοινά αποδεκτό σύμφωνα με σχετική μελέτη του κλάδου, ότι η περαιτέρω ανάπτυξη και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου, θα πρέπει να στηριχθεί στις γηγενείς ελληνικές ποικιλίες. Τα φυτά της αμπέλου πολλαπλασιάζονται ως επι το πλείστον με τον αγενή πολλαπλασιασμό (κλώνοι) και επομένως οι ποικιλίες συμπεριλαμβάνουν ένα σύνολο τέτοιων κλώνων. Η επιλογή και η διάδοση κλώνων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, ιδιαίτερα για τις ποικιλίες οινοποιίας, προσέλκυσε το ενδιαφέρον της επιστημονικής έρευνας στην Ευρώπη και αναπτύχθηκαν πρωτόκολλα και διαδικασίες για συστηματική επιλογή και διάδοση κλώνων ποικιλιών αμπέλου. Η κλωνική επιλογή στις χώρες που πραγματοποιείται είχε ως αποτέλεσμα να διατίθεται στην αμπελοκαλλιέργεια ένα ευρύ φάσμα επιλεγμένων κλώνων οι οποίοι είναι απαλλαγμένοι από επιζήμιες ιώσεις αλλά και μπορούν να παράγουν προϊόντα με ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά, καθώς επίσης να ανταποκρίνονται επαρκώς σε περιβαλλοντικές πιέσεις όπως παθογόνα, κλιματική αλλαγή κλπ. Η κλωνική επιλογή στην Ελλάδα δυστυχώς έχει καθυστερήσει πάρα πολύ, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει δυνατότητα παραγωγής και διακίνησης πολλαπλασιαστικού υλικού αμπέλου το οποίο να προέρχεται από μια τέτοια διαδικασία. Μόλις πρόσφατα μετά από πολλά χρόνια συζητήσεων μεταξύ των αρμοδίων φορέων, υπογράφηκε από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ο σχετικός Τεχνικός Κανονισμός (Τεύχος Β' 1599/07.06.2016) ο οποίος δίνει τη δυνατότητα πραγματοποίησης Κλωνικής Επιλογής Αμπέλου από φορείς οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να τον πραγματοποιήσουν .

Ενδεικτικά αναμενόμενα οφέλη της συγκεκριμένης πράξης, μέσα από τις παρεμβάσεις που αυτή περιλαμβάνει, είναι: - Προστατεύονται οι φυτογενετικοί πόροι της χώρας.

- Δημιουργείται υψηλής ποιότητας πολλαπλασιαστικό υλικό για τις ήδη εγγεγραμμένες στον Εθνικό Κατάλογο γηγενείς ποικιλίες αμπέλου που μελετώνται, το οποίο θα συμβάλλει στη διάδοση των καλλιεργειών τους, προσφέροντας πλεονεκτήματα όπως:

- Διαφοροποίηση του τελικού προϊόντος στην αγορά του οίνου και συγκριτικό πλεονέκτημα στα παραγόμενα προϊόντα καθώς η ζήτηση οίνων από νέες παραδοσιακές ποικιλίες στην εγχώρια και στη διεθνή αγορά συνεχώς αυξάνεται,
 - Παραγωγή υλικού που θα εγγυηθεί εκτός από την υψηλή ποιότητα και τη σταθερότητα του παραγόμενου οίνου
 - Ολοκληρωμένη παραγωγική διαδικασία (στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα) χωρίς μεγάλες επενδύσεις σε εξειδικευμένο εργαστηριακό και αναλυτικό εξοπλισμό λόγω της αξιοποίησης των υποδομών ερευνητικών φορέων.
 - Ενίσχυση του οινοποιητικού κλάδου με πολλαπλασιαστικό υλικό ανώτερης ποιότητας και διαφοροποιημένο,
 - Δυνατότητα πλήρους γενετικής ιχνηλασιμότητας των ποικιλιών και κατοχύρωσής τους.
- Δημιουργούνται νέα προϊόντα (κωδικοί / κλώνοι αμπέλων) για διάθεση προς καλλιέργεια.
- Δημιουργούνται συνολικά νέες θέσεις εργασίας στον τομέα της έρευνας και για προσωπικό υποστήριξης.

Στόχος της πράξης είναι : η δημιουργία των κατάλληλων δομών για τη βελτίωση, ανάδειξη και κλωνική επιλογή Ελληνικών ποικιλιών αμπέλου εφαρμόζοντας, μεταξύ άλλων state of the art γενωμικές μεθοδολογίες για την προσφορά ενός διαφοροποιημένου, υψηλής ποιότητας και ασφάλειας πολλαπλασιαστικού υλικού της αμπέλου. Για την επίτευξη αυτών των στόχων και την απόκτηση βιολογικών γνώσεων σχετικά με τις ποικιλίες, μια γενετική προσέγγιση είναι η πιο αξιόπιστη στρατηγική. Με απώτερο λοιπόν σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, αλλά και της κατεύθυνσης προς νέους στόχους παραγωγής όπως αυτοί προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή, την εμφάνιση νέων ασθενειών, τις απαιτήσεις προστασίας του περιβάλλοντος και της συμπεριφοράς των καταναλωτών, είναι απαραίτητο να εμβραθύνουμε τις γνώσεις μας σχετικά με τη φυσιολογία και την παθολογία του αμπελιού και να αναπτύξουμε εργαλεία και γενετικές βάσεις δεδομένων.

Επιμέρους στόχοι αποτελούν:

- η διάσωση των ελληνικών παραδοσιακών ποικιλιών αμπέλου,
- η αξιολόγηση επιλεγμένων κλώνων μερικών από τις πλέον σημαντικές Ελληνικές ποικιλίες.
- η δημιουργία υψηλής ποιότητας πολλαπλασιαστικού υλικού των συγκεκριμένων ποικιλιών,
- η δημιουργία ενός δικτύου-φορέα και η βελτίωση των αναγκαίων υποδομών για την εφαρμογή της κλωνικής επιλογής φυτών Ελληνικών ποικιλιών αμπέλου,
- η δημιουργία ενός συστήματος ιχνηλασιμότητας, ταυτοποίησης και πιστοποίησης του πολλαπλασιαστικού υλικού και των ελληνικών προϊόντων αμπέλου

Προϋπολογισμός ΕΚΕΤΑ: 191.017,80 ευρώ

Το έργο συγχρηματοδοτείται από το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης**.